

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 1. Sacramenti natura ac divisio, novæque legis Sacramentorum à
Sacramentis Mosaycæ legis discrimen.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

TOMUS III.

DE SACRAMENTIS IN GENERE ET SPECIE.

LIBER PRIMUS.

AMOR AD DEUM PER SACRAMENTA PERDUCENS.

Sive

De Sacramentis in genere.

Sacramenta Dominice Incarnationis Reliquias angelicæ vocavit Doct̃or Angelicus in Prologo libri 4. ad Annibald. Sunt enim pretiosa Monilia, quibus Verbum Caro factum Ecclesiam Spousam suam decoravit, non auro & argento turgida, sed pretioso sanguine suo. Priusquam enim de hoc mundo ad Patrem ascenderet, de gratia sua (ut Bernardus loquitur ferm. de ablut. ped. & ferm. de Bapt. & Cœna) investire curavit suos, ut invisibili gratia signo aliquo visibili præfaretur. Sunt aquæ de fontibus Salvatoris, ad quas hauriendis & sitidians, divinus Amor nos invitat, dicens: *Omnes sitientes venite ad aquas: & qui non habetis argentum, properate, emite & comedite: venite, emite absque ullo argento, & absque ulla commutatione vinum & lac. Ilā. 55. Bene absque ullo argento, & absque ulla commutatione: quia absque alio pretio, quam pretiosis sanguinis à Domino pro nobis gratiose effusi. Qui ut salutaribus nos aquis istis satiet, solam sitim nostram desiderat, solam voluntatem, quam gratiose in nobis operatur. O ingentem benignitatis celeritatem (exclamat Nazianzenus orat. 40.) o facilem contrahendi rationem! Hoc bonum solâ voluntate venale tibi proponitur. Sitis sitiri: cum ab eo beneficium petitur, beneficium afficitur. Invidius dat, quam alii accipiant. Incarnatio itaque divini beneficium est amoris, profluvium inexhaustæ bonitatis, œconomia salutis; istius amoris, profluvii & salutis canales sunt Sacramenta. Quid retribuemus Domino pro tot & tantis argumentis inestimabilis sui in nos amoris? Quid, nisi amorem? Solus quippe est amor, ex omnibus animæ motibus, sensibus, atque affectibus, in quo potest creatura, etsi non ex æquo, respondere Authori, vel sibi mutuam respondere vicem. Amor, ipse meritum, ipse præmium, ipse causa, ipse fructus, ipse usus.*

CAPUT I.

Sacramenti natura ac divisio, novæque legis Sacramentorum à Sacramentis Mosaicæ legis discrimen.

Revitatis causâ, ubi nulla vel modica est inter Doctores controversia, omnis variis acceptionibus Sacramenti, ad rem nostram non facientibus, hanc accipe definitionem Sacramenti in genere, ut comprehendit Sacramenta legis naturæ, legis Mosaicæ, & legis novæ: Sacramentum est res sensibilis, stabili lege à Deo instituta, ut usu suo sanctificet hominem, significetque perfectam gratiam sanctificantem.

Tom. III.

In re communis est definitio, diciturque 1°. 2. res sensibilis. Quia de Sacramentis agimus, qua instituta sunt pro hominibus, in hoc statu degentibus, ob duplicem finem: quorum uterque postulat ut Sacramentum sit aliquod sensibile signum. Primus namque finis, ob quem instituta sunt Sacramenta, est ut per illa homines in unum nomen religionis inter se conspirent, ab aliisque sectis, in exteriori Dei cultu, sese discernant. Telle verò Augustino l. 19. contra Faust. c. 11. in nullam nomen religionis coagulari homines possunt, nisi aliquo signaculorum, vel Sacramentorum visibilium consorcio colligantur.

Alter finis, quem tradit S. Thomas 3. p. q. 60. 3. a. 4. post D. Gregorium, reclarum cap. multi 1. q. 1. est, ut per Sacramenta, tamquam per signa, homines deducantur in cognitionem rerum ipsi spiritualium, quas significant. Ad earum verò cognitionem deduci nequeunt, nisi per signa sensibilia. Ut enim Os aureum hom. 60. ad popul. ait, si incorporeus es, incorporea tibi dedisset ipse dona; sed quia corpori conjuncta est anima, in præsentique statu conjunctionis animæ cum corpore, nihil est in intellectu ipsius nisi prius fuerit in sensu, idè rebus sensibilibus tibi intelligenda traduntur.

Dicitur 2°. stabili lege, utique pro toto tempore legis, seu Ecclesiæ durantis in lege, pro qua institutum est Sacramentum. Cum enim signa sint Ecclesiæ, ut in hac vel illa lege instituta, tamdiu durare debent, quamdiu Ecclesia illa; cujus etiam sunt velut fundamenta & columnæ, prout de septem novæ legis Sacramentis dicitur Prov. 9. excidit columna: septem. Stabiles verò ædificii oportet columnas esse stabiles. Hujus proinde conditionis defectu serpens æneus, tametsi significaverit curationem à peccatis, quam Christus allaturus erat, Sacramentum non fuit; uti nec lotio pedum Apostolorum, insufflatio in eos, verba Christi ad Magdalenam, & Paralyticum, remittuntur tibi peccata tua. &c.

Dicitur 3°. à Deo instituta, ad significandum, 4. solius Dei, non hominum esse, institucere Sacramenta. Quorum instituendorum potestatem etiam si Deus concedere possit hominibus; non tamen eorum instituendorum propriâ, seu humanâ, sed divinâ dumtaxat autoritate. Hinc sacramentalia, solâ Ecclesiæ autoritate instituta, non sunt Sacramenta.

Dicitur 4°. ut usu suo sanctificet hominem. Quia de ratione Sacramenti est quoddam sit signum prædicum, non speculativum dumtaxat sanctitatis, quam proinde usu suo conferre debet subjecto suo; non necessariò quidem sanctitatem perfectam, quæ est per gratiam sanctificantem (loquendo de ratione Sacramenti in genere) sed vel perfectam, vel imperfectam, sive sanctitatem in

A

genere, in consecratione aliqua consistentem (à qua loca & vasa sacra, vocantur loca & vasa sancta, terra sancta, &c.) Sacramentum quippe à sacramento dictum est, & (ut S. Thomas ait l. 2. q. 102. a. 5.) *Sacramenta proprie dicuntur illa, quae adhibebantur Dei cultoribus ad quamdam consecrationem, per quam scilicet deputantur quodammodo ad cultum Dei.* Excludit proinde manna, quod Deus asservari iussit in arca, ad praefigurandam Eucharistiam, gratiamque per eam conferendam. Neque enim in arca servari iusta est, ad hoc ut usui suo conferret aliquam homini sanctitatem.

6 Dicitur 5. *Et significet perfectam gratiam sanctificantem*, ad excludendum sacrificium, quod, ut tale, institutum non est ad significandam gratiam sanctificantem, sed ad recognitionem supremi in nos domini divini. Ad excludendum item martyrium; quod licet (secundum aliquos) gratiam conferat ex opere operato; ad eam tamen significandam non est divinitus institutum, sed ad fidei confessionem.

7 Cum allata definitio conveniat Sacramentis, tam legis naturae (in qua fuisse Sacramenta Augustinus tradit l. 5. contra Julian. c. 11.) quam veteris & novae legis, Sacramentum sic definitum convenienter dividitur in *Sacramentum legis naturae, Sacramentum legis Moysaeae, & Sacramentum legis gratiae, seu evangelicae.* Quod postremum in eo praecellit Sacramentis legis naturae & Moysaeae, quod illa significabant quidem gratiam sanctificantem, conferendam per merita Christi, sed illam ex vi & dignitate sua non conferrebant. Hoc enim proprium est Sacramentorum novae legis, quae dicuntur à Concilio Tridentino sess. 7. can. 8. conferre gratiam ex opere operato, id est ex vi & efficacia meritorum Christi, Principalis Agentis, supra dignitatem & merita, tam Ministrum, quam suscipientis (prout uberius explicabimus l. 2. n. 212.) & non solum ex opere operantis, id est ex fide, devotione, vel merito hominis. In quo haeretici errant, dicentes, Sacramenta novae legis, non habere aliam virtutem, quam excitandi fidem, vel devotionem, nec proinde aliter iustificare, quam Sacramenta veteris legis, quae etiam fidem excitabant, & devotionem, eaque mediante, atque ex vi & merito illius fidei (atque ad eam ex opere operantis) iustificabant hominem.

8 Verum errare convincuntur ex Scriptura. Si quidem Apostolus Moysaeae Sacramenta ad Galat. 4. vocat *infirma & egena elementa*, eademque Hebr. 7. iam reprobata dicit *propter infirmitatem & inutilitatem.* Ex opposito docemur in Evangelio, hominem in Baptismo renasci, remitti in caelo peccata, cui remittuntur à Sacerdote. A carne & sanguine Christi vitam manducantibus & bibentibus conferri, per manuum impositionem Spiritum sanctum accipi, &c. Quae ad oculum ostendunt, evangelica Sacramenta non esse signa gratiae ex se sterilia, sed causas effectrices, foetas sanctitate, quam promittunt.

Si dicas 1. *aliud significare Augustinum relationem can. detrahe l. 1. q. 1. Unde ipsa tanta virtus aquae, ut corpus tangat, & cor abluat, nisi faciente verbo? Non quia dicitur, sed quia creditur. Nam & in ipso verbo aliud est sonus transiens, aliud virtus manens.* Ex hoc enim consequens videtur baptismum non abluere cor ex opere operato, sed ex opere operantis.

Respondeo negando assumptum. Quia licet ad consequendam gratiam baptismi, Augustinus ibi requirat fidem baptismum suscipientis (quia sine fide impossibile est placere Deo) nihilominus non dicit, quod baptismus non abluat cor, sive non sanctificet supra meritum & dignitatem fidei suscipientis, sed fidem exigit tanquam conditionem

sine qua non, sicut Theologi omnes, cum SS. Patribus, exigant sublationem obiecti, seu fictionis, vel pravae dispositionis, ad hoc ut baptismus ex opere operato valeat ad salutem & iustificationem. Nec fidem suscipientis Augustinus exigit, si adultus non sit, sed, ut ait can. cum pro parvulis de Consecr. dist. 4. *cum pro parvulis alii respondent, ut impleatur erga eos celebratio Sacramenti, valet utique ad eorum consecrationem, quia ipsi respondere non possunt; valet (inquam) ad hoc ut mundet infans, quamvis nondum valentem corde credere ad iustitiam, & ore confiteri ad salutem.*

Si dicas 2. *quod originalis culpa remittebatur per circumcisionis mysterium cap. maiores de baptismo.* Respondeo ibi non dici, quod remittebatur per circumcisionem, ut per baptismum. Neque enim circumcisio Christi sanguine rubricata erat, ut de baptismo dicitur ibidem. Non (inquam) dicitur ibi, quod originalis culpa remittebatur per circumcisionem, sed per circumcisionis mysterium, id est per fidem, quam in mysterio, sive in arcano significabat: adeoque ex opere operantis, non ex opere operato. Ad quod significandum 1. Cor. 7. dicitur: *Circumcisio nihil est, neque circumcisio aliquid valet, neque preputium, sed nova creatura.*

Dicamus ergo cum S. Augustino in Psal. 73. *Alia sunt Sacramenta dantis salutem, alia promittentia Salvatorem. Sacramenta novi Testamenti dant salutem: Sacramenta veteris legis promittebant Salvatorem.* Et, cum Concilio Florentino, in decreto de Armenis: *Sacramenta novae legis multum à Sacramentis differunt antiquae legis, quae non causabant gratiam, sed eam solum per Passionem Christi dandam significabant. Haec vero nostra, & continent gratiam, & ipsam digne suscipientibus conferunt.*

CAPUT II.

Numerus Sacramentorum novae legis.

Idem certum est, novae legis septem esse Sacramenta, non plura, nec pauciora, videlicet Baptismum, Confirmationem, Eucharistiam, Poenitentiam, Extremam Unctionem, Ordinem, & Matrimonium. Sic Tridentinum sess. 7. can. 1. definit contra nostrum temporis haereticos, in ea non minus à secumipis, quam à nobis discordes. Siquidem Lutherus modò unum tantum, ut lib. ad Valdens. modò duo, ut lib. de capt. Babil. fol. 88. modò tria agnovit, baptismum, poenitentiam, & panem, ut ibidem fol. 65. Calvinus l. 4. instit. c. 18. §. 19. & 20. duo tantum, baptismum, & cenam. Verum ibidem c. 19. §. 3. presbyteratus ordinem pro Sacramento recipit. Et in Antidoto Conc. Trid. sess. 7. c. 4. quatuor tantum rejicit Sacramenta. Zuinglius l. de falsa & vera relig. tria Sacramenta agnoscit, baptismum, cenam, & matrimonium. Philippus Melancton in locis communibus anno 1522. editis duo tantum admittit. Verum etate factus prudentior (inquit Lindanus l. 4. Panopl. c. 6.) tria tantum agnoscit Sacramenta, ut videre est in Apologia Augustana anno 30. edita. Nec tamen in hoc numero sibi consentendum existimavit: siquidem in locis anno 52. recusus ex sua censura contra Symmistarum omnium sententiam, quantum euperet additum, dicens: *Mihi maxime placet, etiam addi baptismum cannae Dominicae, & absolutioni ordinationem.* Alius porrò ex illis novo isthoc spiritu afflatus (pergit Lindanus) scribit sex semper fuisse credita Sacramenta, licet alicubi septem. Ita nimirum nec inter se, nec secumipis concordant, qui semel à certa veritatis regula deviant.